Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Tiistai 25.5.2021 klo 10.00—13.08

Läsnä
puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Anna-Kaisa Ikonen kok
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Pia Kauma kok (6 osittain)
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 8)
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Heidi Viljanen sd
jäsen Sofia Virta vihr (7, 8, 9, 10) (6 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 14 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen vuosikertomus 2020
Kertomus K 3/2021 vp
Muu asiakirja StVn_osuus.pdf

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: Liite_3_StV.

Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan lausunnon antamista varten tarkastusvaliokunnalle. Määräaika: 30.9.2021.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Hallituksen esitys HE 82/2021 vp

Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritetut toimenpiteet.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöitä, eläkekassoja ja vakuutuskassoja koskevaksi lainsäädännöksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 28/2021 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 14/2021 vp
Vastine HE 28/2021 vp StV 25.05.2021 sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 5

Vastine

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- sosiaali- ja terveysministeriö, liite

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 73/2021 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 15/2021 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 16/2021 vp
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto A 6
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto B 6
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto C 6
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 Pirkanmaan sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto D 6
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto E 6
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto F 6
Asiantuntijalausunto HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 professori Olli Vapalahti, Helsingin yliopisto Asiantuntijalausunto G 6
Asiantuntijalausunnon liite HE 73/2021 vp StV 25.05.2021 professori Olli Vapalahti, Helsingin yliopisto Asiantuntijalausunto H 6
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta I 6

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, liite
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri, liite
- Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, liite
- Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri, liite
- Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, liite
- professori Olli Vapalahti, Helsingin yliopisto, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset:

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 58 g §:ään lisätään uusi 9 momentti seuraavasti: ”Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei velvoita sisätilan haltijaa tai toiminnasta vastaavaa, joka edellyttää asiakkailta tai osallistujilta:

1) todistusta saadusta koronarokotuksesta, sairastetusta taudista tai tuoretta negatiivista testitulosta tilaan pääsemiseksi; ja

2) suu-nenäsuojuksen käyttöä tilassa oleskeltaessa.” Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 58 a §:n 2 momenttia muutetaan vastalauseen 1 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 58 a §:n 3 momenttia muutetaan vastalauseen 1 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juvosen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 58 d §:ään lisätään uusi 9 momentti vastalauseen 1 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juvosen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 58 f §:ään lisätään uusi 9 momentti vastalauseen 1 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—4, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 58 g §:n 2 momenttia muutetaan vastalauseen 2 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juvosen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 58 g §:ään lisätään uusi 9 momentti vastalauseen 1 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen vpj. Laihon kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä muutetaan vastalauseen 1 mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Lisättiin uusi 6 a kappale seuraavasti: ”*Valiokunta toteaa, että kategorinen kahden metrin etäisyysvaatimus sisätiloissa tekee käytännössä monien toimintojen järjestämisen vaikeaksi. Esimerkiksi elokuvateattereiden tai konserttisalien toiminta on käytännössä lähes mahdotonta, kun asiakkaiden välillä edellytetään kahden metrin etäisyyttä joka suuntaan. Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että tartuntariskin kannalta etäisyyden lisäksi merkitys-*

tä on tilan koolla, ilmastoinnilla ja sillä, ovatko henkilöt kasvokkain, rinnakkain vai peräkkäin. Valiokunta toteaa, että vastaavaa kahden metrin vaatimusta ei ole esimerkiksi ravintoloissa tai liikennevälineissä. Valiokunnan mielestä hallituksen tulee jatkovalmistelussa ja sääntelyn soveltamisessa arvioida, voidaanko kategorista kahden metrin turvavaatimusta keventää kullekin osoitettujen istuinpaikkojen tarkoituksenmukaisella sijoittamisella, riittävällä ilmanvaihdolla, kasvosuojainten käytöllä ja muilla hygieniatoimilla."

Lisättiin kappaleen 12 loppuun uusi virke seuraavasti: "*Valiokunta katsoo, että valtioneuvoston tulee sääntelyä sovellettaessa huomioida asianmukaisesti rokotusten eteneminen ja ilmaantuvuuden lasku sekä arvioida, onko rajoitusten voimassaolon jatkamiselle perusteita rokotustilanne sekä rajoituksista aiheutuvat taloudelliset haitat huomioiden.*"

Lisättiin uusi 13 a kappale seuraavasti: "*Valiokunta toistaa aiemman kantansa (StVM 9/2021 vp, s. 10) siitä, että ruokaravintoloiden sulkeminen ennen klo 21:tä tarkoittaa tosiasiassa useiden ruokaravintoloiden sulkemista. Ruokaravintoloiden osalta sulkeminen asetuksella ennen klo 21:tä tulee olla erityisen korkean kynnyksen takana. Mikäli epidemiatilanne on niin vaikea, että sulkeminen olisi niiden osalta välttämätöntä ennen klo 21:tä, tulisi valiokunnan mielestä valtioneuvoston mieluummin harkita ravintoloiden kokonaissulun säätämistä erillisen lain nojalla. Tällöin ravintolat saisivat korvauksen menetyksistään selkeämmällä mekanismilla.*"

Ed. Reijonen ed. Juvosen kannattamana ehdotti, että kappaleen 14 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "Valiokunta pitää valitettavana, että esimerkiksi elävää musiikkia soittavan muusikon esiintyminen ravintolassa olisi tulkittu yleisötilaisuudeksi, minkä vuoksi elävää musiikkia ravintoloissa ei voida kannattavasti esittää, vaikka esimerkiksi karaoketoiminta tai nauhoitetun musiikin esittäminen eivät vastaavaa tulkintaa aiheuta. Tällä perusteettoman ankaralla tulkinnalla on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia kulttuurialan toimijoille." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 17 loppuun lisätään seuraava virke: "Valiokunta kiinnittää huomiota tulkintakäytäntöön, jonka perusteella on estetty muun muassa liikuntatilojen auki pitäminen yhdelle käyttäjälle kerrallaan olemattoman pienestä tautiriskistä huolimatta ja katsoo, ettei tällaisissa tapauksissa välttämättömyysedellytys voi perustellusti toteutua." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 18 loppuun lisätään seuraava virke: "Valiokunta painottaa, että alueellinen rokotustilanne tulee ottaa rajoitusten välttämättömyysharkinnassa huomioon ja välttämättömyyteen suhtautua kriittisesti erityisesti silloin, kun lähes kaikki potentiaaliset asiakkaat on jo rokotettu tai toimija edellyttää asiakkailtaan todistusta rokotuksesta tai sairastetusta koronavirustaudista ja kasvomaskin käyttöä." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 22 viidennen virkkeen loppuun lisätään seuraavat sanat: "..eivätkä siten kaikissa tapauksissa oikeasuhtaisia ja välttämättömiä." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Lisättiin kappaleen 24 viimeiseen virkkeeseen sanat: ”*ja raja-arvoja*”.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 25 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "Aluehallintovirasto on todennut, että 58 g §:ään liittyy tulkintaepäselvyyksiä ja toimijoilla on hankaluuksia käsittää rajoitusten sisältö. Perusoikeuksia rajoittavan lainsäädännön ja sitä koskevan lainvalmisteluaineiston tulisi olla sillä tavoin täsmällistä ja tarkkarajaista, että niistä voidaan päätellä, mitä tiloja ja/tai toimintoja lainsäätäjä on tarkoittanut suljettavaksi tai kiellettäväksi ja mitä poikkeuksia niihin mahdollisesti on haluttu sovellettavan. Sosiaali- ja terveysvaliokunta painottaa asian tärkeyttä." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Lisättiin kappaleen 29 loppuun uusi virke seuraavasti: ”*Vakiomuotoinen, eurooppalaisen vastineen kanssa yhteensovitettu todistus kertoisi kantajansa rokotussuojasta, negatiivisesta testituloksesta tai sairastetusta koronavirustaudista. Valiokunta kehottaa valtioneuvostoa kiirehtimään tällaisen todistuksen tai passin selvitystyötä ja käyttöönottoa.*”

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleeseen 29 lisätään uusi 2. virke seuraavasti: Erityisesti ulkoilmatapahtumiin liittyvä sisätiloja pienempi tartuntariski tulee ottaa rajoituksissa huomioon eikä rajoittaa ulkoilmatapahtumia perusteettomasti." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 31 loppuun lisätään seuraava virke: "Valiokunta edellyttää, että hallitus valmistelee eduskunnalle esityksen rajalla noudatettavasta menettelystä erityisesti koskien matkustajille asetettavaa velvollisuutta hankkia negatiivinen koronatestitulos jo lähtömaassaan sikäli, kun heillä ei ole todistusta rokotuksesta tai sairastetusta koronavirustaudista." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Lisättiin valiokunnan lausumaehdotus seuraavasti: ”*Eduskunta edellyttää, että hallitus tarkastelee eri aloihin kohdistuvien erilaisten rajoitusten epidemiologista oikeasuhtaisuutta, tasapuolisuutta ja välttämättömyyttä sekä tekee tarvittavat toimet rajoitusten vinoumien korjaamiseksi.*”

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti lisättäväksi lausumat 1—9 vastalauseen 2 mukaisesti. Lausumista äänestettiin erikseen. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti lisättäväksi lausumat 1—5 vastalauseen 1 mukaisesti. Lausumista äänestettiin erikseen. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—6.

Muilta osin mietintöluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Juvonen ja vpj. Laiho varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään tänään 25.5.2021 klo 13.15 mennessä.

Mietintöön jätettiin vastalause: 1) Juvonen, Juuso, Reijonen 2) Laiho, Kauma, Ikonen

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022—2025

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2021 vp

Asiantuntijalausunto VNS 3/2021 vp StV 25.05.2021 Kansaneläkelaitos Asiantuntijalausunto A 7
Asiantuntijalausunto VNS 3/2021 vp StV 25.05.2021 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto B 7
Asiantuntijalausunto VNS 3/2021 vp StV 25.05.2021 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto C 7
Asiantuntijalausunto VNS 3/2021 vp StV 25.05.2021 Helsingin yliopisto Asiantuntijalausunto D 7
Asiantuntijalausunto VNS 3/2021 vp StV 25.05.2021 Suomen Kuntaliitto Asiantuntijalausunto E 7
Asiantuntijalausunto VNS 3/2021 vp StV 25.05.2021 Vanhustyön keskusliitto ry Asiantuntijalausunto F 7

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Kansaneläkelaitos, liite
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, liite
- Helsingin yliopisto, liite
- Suomen Kuntaliitto, liite
- Vanhustyön keskusliitto ry, liite

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 5/2021 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 5/2021 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 12/2021 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 12/2021 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 1/2021 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 10/2021 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 17/2021 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 10/2021 vp on saapunut valiokuntaan.

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 17/2021 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta keskusteli asian jatkokäsittelystä.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on epävirallinen etäkokous keskiviikkona 26.5.2021 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen